

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה.

ו.

עין משפט
נר מצוה

יב א מיי פיעט מהל
עדות סוכים הלכה
ג סמו לחון מה טוש"ע
שנים מכל תביא אל
יב א מיי שס הל' א ד
טוש"ע שס סתף א:

תורה אור השלם

1. ומפל יהוה מכל בשר
שנים מכל תביא אל
התבה להודיה אתך זכר
תקנה יהוה

בראשית ו ט
2. אלה תולדות נח נח
איש צדיק תמים היה
בדורתו את הקלהים
הנתולד בה:

בראשית ו יט
3. אחר וקדם צורני
וקשת עליו כפכה:
החלים קלטה ה

4. לא תקלל חרש ולפני
עור לא תתן מבשל
זראת פאלדך אני יי
ויקרא יט יד

רבינו הגאון

[שלושה ימים] דתנין הן
ואידהו, כלומר מכלל ג'
ימים הללו יום אידיהם.
(אלא) או דלמא חזי
בלא אידיהו, תיש ר'
ישמעאל אומר ג' לפניהם
וג' לאחריהם אסור, ואי
ס' יום אידיהו עצמו
מכלל חג' הוא, ו'
ישמעאל חשיב ליה בכלל
השלישה שלפני אידיהו,
ועוד הדר חשיב ליה
מכלל חג' שלאחר אידיהו
בדורו זמינן חשיב ליה,
ותרי לאחריהן אלא שני
אידיהו דגאון ג'
לפניהם תנא גמי ג'
לאחריהו, ואצ"פ שאינם
ג' ימים לאחריהן אלא שני
ימים בלבד, איני והאמר
שמיה דשמואל יום א'
לדברי י' ישמעאל דאית
וג' לשלשה ימים לפניהם
ואם ולישת עמהו, ואם
תאמר ו' ישמעאל הן
אידיהו ג' סברא ליה
והא איכא רביעי וחמישי
שמורתו, פי יום ראשון
של שבוע לעולם יום
אידיהו הוא וכשתחשוב לו
ג' ימים הן ואידיהן אהא
מתחיל מיזש זקן וק'
קלנדס (ג') [ח'] ימים
אחר התקופה, וס' וס' וס'
ח' ימים קודם התקופה
פי' ואלו ח' ימים כולל
אידיהו הוא, ואם ס' דן
ואידיהו ג' בשלמא היבא
דיום אידיהו יום אחד
היום משבתות לה שני
אזיל למזאי אידיהו, ואידם
הרי שלושה, אלא קלנדס
שמרתו ח' ימים ובי ימים
לפניהם, ח' ימים אסור
לשאת ולתת עמהם, אמאי
קא פסק ומי ג' אלא
ודאי ג' ימי דתנין הן
בלא אידיהו, ודחיי לא
לעולם הן ואידיהו, והנא
קלנדס כוליה חד
ויבא חשיב ליה, והא
רב אשי ופושטה דג' ימים
ולפני עור לא תמכשול

אלא למ"ד טריפה יולדת מאי איבא לבימיר, פירוש ולדייה הכי אצטרך מכל החי למעט טריפה ואל"ת טריפה נמי הכי מימעט' מהאי קרא הא מאן דאית ליה טריפה יולדת כל שכן דאית ליה נמי טריפה חיה דאפילו למאן דאמר טריפה אינה יולדת אמר ו דיכול להיות דאית ליה דחיה ואל"ת הכי מימעט מקרא דמכל החי הכי ראיה היא לחיות וי"ל דנפרש לקרא הכי מכל החי שיהא כולו צריא וחיזו ולא חולה וטריפה אע"ג דהוא חזי מ"מ אינה צריאה אלא חולה כל ימיה וממעטה והולכת וממעט שפיר מהאי קרא דמכל החי טפי ממוסר אצ"כ שכולו צריא וחי מוח מאזרי אלוד וכן פירש רש"י לקמן פרק רבי ישמעאל (דף גה):

אתך ברובין ק"ד, ומי"מ ליכא למעט מהכא ממוסר אצ"כ ובעל מוס כיון שלא היה נרץ אלא לקיוס העולם ומיהו קשיא דהא קיימינן אליבא דמ"ד טריפה יולדת ואל"ת טריפה חיה מימעטין ושמה י"ל דמכל החי אצטרך למעט ממוסר אצ"כ דא"ל לא כמיז אלא אתך הוה מוקמינן ליה לממוסר אצ"כ ולא לטריפה דמסתבר טפי למעוטי ממוסר אצ"כ דמאיס מטרפייה דלא מאיסיא שאין כאן חסרון וגם יש הרבה טריפות שאינן ניכר הר"י והא דאמר לעיל (דף עז:) האי מיזעי ליה למעוטי טריפה אס כן משמע דמסתבר טפי למעוטי טריפה הוה ממייעוט דכל החי דמשמע צריא ליה טריפה אצל ממוסר אצ"כ כגון לחן ויכולי צו צריא גמור הוא צשאר הגוף כדפרישית לעיל: **ודלמא** נה גופיה טריפה שנים חוה, וצ"ע שמי לאחר מכלן שנים רבות מ"מ צאותה שעה לא היה יודע אס היה טריפה או שלם שניית מלהביא טריפה מעטס דומין קן ולא נהירא מירוח זה דע"כ לא הוהירו אלא מטרפות הגלוי וניכר כדטרפות שצסתר לא היה יכול להצניחן אלא י"ל דהשתא קאי כמ"ד חיה ח' דקסבר טריפה חיה מדע דהא קיימינן אליבא דמ"ד טריפה יולדת ולדייה טריפה דמגונה לגזרה יותר מטרפות מדע דבעל מוס מגונה הוא צוטר דכתיב גבי צעלי מומין לגזרה הקריבה נה לפתחן הירכך והיינו טעמא דניכר אצל טרפות יש שאינן ניכר ועוד דקרא גופיה צהדיא מעטתא תמיס יהיה לרצון כל מוס לא ייהיה צו משמע הא אית ציה מוס לא מיכרי תמיס:

והשתא דנפקא לן מאתך ב'ו. וה"ת למ"ד טריפה אינה יולדת ונפקא לן טריפה מלחיות זרע ואל"ת אתך ל"ו ואין לדמות לדאורחיה דקרא הוא דהא גבי משה דרשינן (פסהדרין דף עז ט): אתך צדומין קן וי"ל דדרשינן ה"כ אתך ל"ו ואל"ת ואל"ת דדרשינן (בב"מ דף סב.) וחי אתך עמך חייך קודמין לחיי חצירך וצבראשית רבה דריש ויהיה לך ולהם לאכלה הם טפלים לך וחי אתה טפל להם: **וא"ל** הן ואידיהו עשרה יומי הוור, פי' אלא"כ דשגלשה ימים דקא חשיב תנא דמתני' אין ימי האיד תשצונס אלא לפעמים שיוס האיד אחד או שנים או כגון אלו יניח דהשתא נקט דלעולם לפני האיד אסור לשאת ולתת עמהן שלשה ימים אי"ל דלעולם עם האיד מנחשיזים השלשה ימים הכי אלו הן אידיהן קלנדא דמשמע שאז אסור לשאת ולתת עמהן שלשה ימים ולישת דעשרה הוור וי"ל שיש הפסק בין קלנדא לטסטרנוירא לכל הפחות צ' ימים מדקאמר עשרה יומי הוור אל"ת יש שני ימים לפני קלנדא שאין צו איד וסברה נמי הוור דאמרינן לקמן שח' ימים של קלנדא ח' כנגד ח' ימים טוויזס עשעה אדם הראשון ומסתמא לא עשאה מיד אחר התקופה שחרי לא היה יכול להצניחן מיד אריכות הימים: **ש"מ** הן בלא אידיהן ש"מ. תימנה לי אמאי לא קאמר מתני' נמי דיקא דהן בלא אידיהן מנתקתא תנא לפני אידיהן ג' ימים דאי ס"ד הן ואידיהן לימני לפני אידיהן שני ימים וכי תימנא דלכתי הוה מיזעי ליה אי הוה איד בכלל פשיטא דלא מדלח הוה תני לפני אידיהן יום אחד קל להבין וי"ע: **הן** בלא אידיהן ש"מ. והא דאצטרך שמואל לאשמועינן לדברי ר' ישמעאל לעולם אסור דלא תימנא שיון דאין לו היטר לעולם שצקינן ליה רווחא להסירו צשום פשם אי נמי ה"א דסבר רבי ישמעאל צהא כצנן דלא אסרי לאחרייו אי נמי אשמועינן דחשיב יום איד (א) פ"ו ח"א ח' לאסור כשאר יום אידס: **א"ל** דלא משום וצפני עור לא איכא ושמה י"ל שממליא לו מעות לקנות רכרי עצודת כוכביס:

וכן בלא אידיהן ואפי' לרבנן, איבעיא להו איסורא דלמיהב ומיסקל בחייה משום דלא תריח ליה ואע"ג דאית ליה בחמה לדידיה כיון דמוסת ליה ומרוחא ליה אסור, או דלמא משום

המים בדרכיו. עניו וספל רוח: **לדיק** נמעטיו. כלל חמס: **לווסוף** בעלמא. לעמוד עמו וי"ב חדשים צמיכה ומיהו טריפה לא תעילל שלא תמות ובטל הלווסוף אצל זקן וסריס שפיר דמי קמשמע לן: **הן** ואידיהן. שלשה ולא הוור להו אלא שני ימים קודם: או דלמא סן. שלשה לצד האיד: **הא** נמי שלשה לאחריהן. אע"ג דליתניהו אלא שנים דהא חצוינן לאיד צהדי קמאי קרי להו לצתרא נמי ג' וקא חשיב לאיד צהדייהו: יום א' «לדברי רבי ישמעאל לעולם אסור. לעשות עמהן משא ומתן ג' ימים לפני יום א' וג' ימים לאחריו חרי כל השבת כולה: **ארכעס** וחמשה. רביעי צשבת וחמישי צשבת: **ח'** ימים לפני. תקופת טבת הוי אידיהן כל שמונה: **וסמינן**. דלא תימנא קלנדא לפני התקופה וסטרנוירא לאחור התקופה: **אחור** וקדם ארשני. אחר כמיז צריא ומתנינן נמי האיד דלאחר התקופה תנא צרישא: **ואי** ס"ד. יום איד קא חשיב צמתנינן עם ימים שלפניו: **עשרה**. ימים הוור להו ואמאי קמי שלשה עשרה צעי למתני מאחר דק"ל דשמונה ימים מושך ימי האיד: **ליסני** אידיהן של עובדי כוכבים שלשה ימים. אסור לשאת ולתת עמהם דמשמע הכי כשמגיעין ימי אידיהן אסור שלשה ימים משאם ומתנס ולמה לי למיתני לפני דמשמע לפני האיד שלשה: **וכי** תימנא להכי תנא לפני למעוטי ימי אידים:

לגיון הש"ס
גמ' דאית ליה בחמה
לדידיה. עין לקמן דף עז
ע"כ מוס' ד"ה מקום:

הא תוב' ד"ה הן בלא
וכי יום איד (פי' יום א'
לאסור כשאר יום אידס)
חל"מ וי"ב הנהי' ה'א:
(ב) (ל"ה או דלמא וי').
מקמיס צ"ב וע"ל דף ע'
צמא שפסדי' ומוס'
צמאנה דתמיות מעטיות:

במוסר רש"י
ברובין לך. ולא טריפה,
הלך מכל החי לממוסר
אצל אחת (קטן אה).
ודלמא נה גופיה טריפה
הוה, וצ"ע דמי כמה
שנים, דלמא טריפה חיה
ספרה ליה, הלך לא נפקא
מאתך למעוטי טריפה
וחתא מכל החי למעוטה
ולא משמעוטי דהאי, אלא
דהא טריפה חיה, אלא
מייחש' ומפסיק' להאי
היי לשון צביחויס דהאי,
אזיל לאלמישע אצל מוסר
הוה לא (ת"ס). תמיס
ברבכיו. עניו וסכלן
(בוחים קטן). לחיות זרע
למה לה' הא צאמטק
טריפה (קטן אה). אי
מאתך. טריפה היא
דממעט אצל זקן וסריס
ממת חולי דלא אצמט
לווסוף בעלמא אמר
בתמנא צעליטו וטריפה
לא נעול שמתות צהדי,
אצל נעשות פירות וכי
אצמט ואפילו זקן וסריס
לעול קמ"ו (ת"ס).
לצווחא בעלמא. אתך
לאו למדרש צדומין קן אלא
להודיע שאני עושה אלא
לכוזרו להיות לן לווסוף
(בוחים קטן). כתב
רחמנא זרע. לאו לווסוף
ציה להו ומשפתא על כהן
אתך מירוח הוא למדרש
ציה צדומין קן (ת"ס). אי
ציה לעולם אסור.
צשגלשה לפני וצמנה לאחרייו
והא עצמו, כלומר כל
צשעת ימי השבת (קטן אה).
ואלו הן אידיהו.
דאסורין ג' ימים לפניהן
(קטן ח). אחר תקופה,
הייח מקופת טבת וחי
עושין ח' ימים נעופין או
כלקמן (ת"ס). וסימנך.
שלא מתירך נומר קלנדא
קיי אומן לפני התקופה
(ת"ס).

וכן בלא אידיהן ואפי' לרבנן, איבעיא להו איסורא דלמיהב ומיסקל בחייה משום דלא תריח ליה ואע"ג דאית ליה בחמה לדידיה כיון דמוסת ליה ומרוחא ליה אסור, או דלמא משום